

Univerzitet „Mediteran“ Podgorica

B I L T E N

BROJ : 10

Podgorica, april 2008. god.

B I L T E N

Univerzitet „Mediteran“ Podgorica

www.unimediterran.net

<i>Univerzitet „Mediteran“ Podgorica Vakla Đurovića 6.6.</i>	<i>Broj: 10 Godina: 2008. Podgorica, 10. 04. 2008.</i>	<i>Broj primjeraka: 50 April 2008</i>
--	--	---

Na osnovu člana 75 Zakona o visokom obrazovanju („Sl. list RCG br. 60/03) i člana 34, stav 1, alineja 3 Statuta Univerziteta „Mediteran“ Podgorica, Senat Univerziteta, na predlog Naučno nastavnog vijeća Fakulteta za strane jezike, na XII sjednici održanoj 7. 04. 2008. godine, donio je

ODLUKU

Doc. dr Gracijela Čulić bira se u akademsko zvanje vanrednog profesora za predmet Italijanski jezik na Fakultetu za strane jezike Univerziteta „Mediteran“, Podgorica.

OBRAZLOŽENJE

Postupak izbora u akademsko zvanje vanrednog profesora za predmet Italijanski jezik započeo je raspisivanjem konkursa u dnevnom listu „Republika“, izdanje za 10. i 11. novembar 2007. godine. Na konkurs se prijavila kandidatkinja doc. dr Gracijela Čulić.

Razmatrajući prijavu na konkurs i konkursnu dokumentaciju imenovane kandidatkinje Recenzentska komisija u sastavu, prof. dr Slobodan Stević, vanredni profesor Italijanskog jezika Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu, profesor dr Željko Đurić, vanredni profesor Fakulteta za strane jezike Univerziteta „Mediteran“ i prof. dr Julijana Vučo, vanredni profesor Italijanskog jezika na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu, u skladu sa Mjerilima za izbor u akademska zvanja Univerziteta sačinila je Izvještaj o izboru u akademsko zvanje vanrednog profesora za predmet Italijanski jezik. Izvještaji recenzenata sadrže referate za kandidatkinju doc. dr Gracijelu Čulić i mišljenje da se za izbor u akademsko zvanje vanrednog profesora za predmet Italijanski jezik izabere imenovana kandidatkinja. Izvještaji recenzenata objavljeni su javno, u Biltenu Univerziteta „Mediteran“ broj 9 od 18. 02. 2008. godine.

Naučno - nastavno vijeće Fakulteta za strane jezike na sjednici od 02. 04. 2008. godine donijelo je Odluku o predlaganju doc. dr Gracijele Čulić za izbor u akademsko zvanje vanrednog profesora za predmet Italijanski jezik.

Na osnovu naprijed iznesenih činjenica, konstatujući ispunjenost propisanih uslova za izbor u akademsko zvanje vanrednog profesora za predmet Italijanski jezik na Fakultetu za strane jezike Univerziteta „Mediteran“, odlučeno je kao u izreci ove odluke.

Uputstvo o pravnom sredstvu: Odluka je konačna na Univerzitetu. Protiv ove odluke može se pokrenuti spor za zaštitu prava pred nadležnim sudom.

Broj: R-478-08
Podgorica, 8. 04. 2008. godine

Senat Univerziteta
Predsjednik
Prof. dr Janko Radulović, s.r.

Broj: R-479-08
Podgorica, 8. 04. 2008. godine

Na osnovu člana 75 Zakona o visokom obrazovanju („Sl. list RCG br. 60/03) i člana 34, stav 1, alineja 3 Statuta Univerziteta „Mediteran“ Podgorica, Senat Univerziteta, na predlog Naučno nastavnog vijeća Pravnog fakulteta, na XII sjednici održanoj 7. 04. 2008. godine, donio je

ODLUKU

Dr Aleksandar Kovačević bira se u akademsko zvanje docenta za predmet Građansko i stvarno pravo na Pravnom fakultetu Univerziteta „Mediteran“, Podgorica.

OBRAZLOŽENJE

Postupak izbora u akademsko zvanje docenta za predmet Građansko i stvarno pravo započeo je raspisivanjem konkursa u dnevnom listu „Pobjeda“, dana 31. 08. 2007. godine. Na konkurs se prijavio dr Aleksandar Kovačević.

Razmatrajući prijavu na konkurs i konkursnu dokumentaciju imenovanog kandidata Recenzentska komisija u sastavu, prof. dr Mihailo Velimirović, redovni profesor, prof. dr Borislav Ivošević, redovni profesor i prof. dr Savo Marković, vanredni profesor, u skladu sa Mjerilima za izbor u akademsko zvanja Univerziteta sačinila je Izvještaj o izboru u akademsko zvanje docenta za predmet Građansko i stvarno pravo. Izvještaji recenzenata sadrže referate za kandidata dr Aleksandra Kovačevića i mišljenje da se za izbor u akademsko zvanje docenta za predmet Ustavno pravo izabere kandidat dr Aleksandar Kovačević. Izvještaji recenzenata objavljeni su javno, u Biltenu Univerziteta „Mediterran“ broj 9 od 18. 02. 2008. godine. Dr Aleksandar Kovačević održao je dana 26. 03. 2008. godine pristupno predavanje, na temu: »Zastarjelost i prekluzija«, pred Komisijom u sastavu: prof. dr Damjan Šečković, dekan Pravnog fakulteta, prof. dr Nebojša Šarkiћ, redovni profesor i prof. dr Savo Marković, vanredni profesor. Naučno - nastavno vijeće Pravnog fakulteta na sjednici od 02. 04. 2008. godine donijelo je Odluku o predlaganju dr Aleksandra Kovačevića za izbor u akademsko zvanje docenta za predmet Građansko i stvarno pravo.

Na osnovu naprijed iznesenih činjenica, konstatujući ispunjenost propisanih uslova za izbor u akademsko zvanje docenta za predmet Građansko i stvarno pravo na Pravnom fakultetu Univerziteta „Mediterran“, odlučeno je kao u izreci ove odluke.

Uputstvo o pravnom sredstvu: Odluka je konačna na Univerzitetu. Protiv ove odluke može se pokrenuti spor za zaštitu prava pred nadležnim sudom.

Broj: R-479-08
Podgorica, 8. 04. 2008. godine

Senat Univerziteta
Predsjednik
Prof. dr Janko Radulović, s.r.

Na osnovu člana 75 Zakona o visokom obrazovanju („Sl. list RCG br. 60/03) i člana 34, stav 1, alineja 3 Statuta Univerziteta „Mediterran“ Podgorica, Senat Univerziteta, na predlog Naučno nastavnog vijeća Pravnog fakulteta, na XII sjednici održanoj 7. 04. 2008. godine, donio je

ODLUKU

Doc. dr Mladen Vukčević bira se u akademsko zvanje docenta za predmet Ustavno pravo na Pravnom fakultetu Univerziteta „Mediterran“, Podgorica.

OBRAZLOŽENJE

Postupak izbora u akademsko zvanje docenta za predmet Ustavno pravo započeo je raspisivanjem konkursa u dnevnom listu „Pobjeda“, dana 09. 11. 2007. godine. Na konkurs se prijavio doc. dr Mladen Vukčević.

Razmatrajući prijavu na konkurs i konkursnu dokumentaciju imenovanog kandidata Recenzentska komisija u sastavu, akademik Mijat Šuković, redovni profesor Ustavnog prava Fakulteta pravnih nauka u Podgorici, prof. dr Milan Marković, vanredni profesor Upravnog prava Fakulteta političkih nauka Univerziteta Crne Gore i prof. dr Marijana Pajvančić, redovni profesor Ustavnog prava Pravnog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu, u skladu sa Mjerilima za izbor u akademsko zvanja Univerziteta sačinila je Izvještaj o izboru u akademsko zvanje docenta za predmet Ustavno pravo. Izvještaji recenzenata sadrže referate za kandidata, dr Mladena Vukčevića koji je ranije izabran u akademsko zvanje docenta za predmet Poslovno pravo na Fakultetu za turizam, hotelijerstvo i trgovinu - Bar. Recenzentska komisija je dala mišljenje da se za izbor u akademsko zvanje docenta za predmet Ustavno pravo izabere kandidat doc. dr Mladen Vukčević. Izvještaji recenzenata objavljeni su javno, u Biltenu Univerziteta „Mediterran“, br. 9 od 18. 02. 2008. godine.

Doc. dr Mladen Vukčević održao je dana 26. 03. 2008. godine pristupno predavanje, na temu: »Ustav CG - položaj i uloga Ustavnog suda«, pred Komisijom u sastavu: prof. dr Damjan Šečković, dekan Pravnog fakulteta, prof. dr Radovan Radonjić, redovni profesor i prof. dr Mihailo Velimirović, redovni profesor. Naučno - nastavno vijeće Pravnog fakulteta na sjednici od 02. 04. 2008. godine donijelo je Odluku o predlaganju doc. dr Mladena Vukčevića u akademsko zvanje docenta za predmet Ustavno pravo.

Na osnovu naprijed iznesenih činjenica, konstatujući ispunjenost propisanih uslova za izbor u akademsko zvanje docenta za predmet Ustavno pravo na Pravnom fakultetu Univerziteta „Mediterran“, odlučeno je kao u izreci ove odluke.

Uputstvo o pravnom sredstvu: Odluka je konačna na Univerzitetu. Protiv ove odluke može se pokrenuti spor za zaštitu prava pred nadležnim sudom.

Broj: R- 480-08
Podgorica, 8. 04. 2008. godine

Senat Univerziteta
Predsjednik
Prof. dr Janko Radulović, s.r.

ПРАВНОМ ФАКУЛТЕТУ УНИВЕРЗИТЕТА "МЕДИТЕРАН" У ПОДГОРИЦИ

Одлуком Сената Универзитета „Медитеран“, број: Р – 36 -08, од 15. 01. 2008. године, именована сам за члана комисије за избор редовног професора за предмет Историја права. На конкурс се јавио један кандидат, **Др Саво Марковић**, ванредни професор Правног факултета Универзитета "Медитеран". На основу приложених био-библиографских података подносим следећи:

ИЗВЕШТАЈ

1. ОЦЕНА УСЛОВА

**СТЕПЕН ОБРАЗОВАЊА
(Биографски подаци)**

Кандидат Др Саво Марковић рођен је 1. фебруара 1955. године у Бојићима, општина Колашин. Основну школу завршио је у месту рођења, гимназију у Колашину, а Правни факултет у Подгорици. По завршетку студија запослио се у предузећу "Велетрговина" из Колашина, где је убрзо изабран за директора Правног и општег сектора. На тој функцији се налазио до фебруара 1992. године, када је у својству посланика радио у Скупштини Републике Црне Горе. Биран је за Министра правде Савезне Републике Југославије 2001. и на тој функцији је остао до марта 2003. године. Стални радни однос са Скупштином државне заједнице Србија и Црна Гора засновао је у марту 2003. године у својству посланика. За посланика скупштине Републике Црне Горе биран је у пет мандата, а Скупштине СРЈ и СЦГ у два мандата.

Од 1. марта 1996. засновао је стални радни однос на Правном факултету Универзитета у Приштини у звању доцента, за предмет Општа историја државе и права, а за ванредног професора за предмет Општа правна историја 20. маја 2000. године. Такође је гостујући професор на Интернационалном универзитету у Новом Пазару на предмету Општа правна историја. У шк. Год. 2007/2008 изабран је за продекана за наставу на Правном факултету Универзитета "Медитеран" у Подгорици.

Кандидат је магистрирао на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу, 1991. године са тезом "Правитељствујући сенат црногорски и брдски", а докторску дисертацију под насловом "Развитак тестаменталног наслеђивања у црногорском обичајном праву" одбранио на правном факултету Универзитета у Београду 1994. године.

НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИ РАД (Библиографски подаци)

Кандидат је објавио више радова који су приказани у реферату приликом избора у звање ванредног професора, те они неће бити предмет анализе у овом извештају.

У наредној табели дат је списак радова и њихова евалуација, као и евалуација осталих активности од значаја за избор у звање *редовног професора*.

ПРЕГЛЕД РАДОВА И БОДОВА

Класификациона библиографија (послије избора)

1. НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКА ДЈЕЛАТНОСТ	
1.1. Монографије	
1. Проф. др Саво Д. Марковић: "Тестамент у старовјековном праву", Глосаријум, Београд, 2004.г.	7
1.2. Радови објављени у часописима	
1.2.1. Радови објављени у часописима који се налазе у међународним базама података	
1. Проф. Др Саво Марковић: "Утицај цркве на развој идеје слободе завештања у црногорском обичајном праву, Правни живот, бр. 12/ 2002. г, Београд, стр. 923-929.	4
1.2.4. Радови објављени у зборницима фа-	

култета	
1. Проф. др Саво Марковић: "Развој идеје слободе завештања у Хамурабијевом закону", Јубиларни број зборника ПФ Приштина са седиштем у К. Митровици, 2006.г., стр. 170-180.	0.5
1.3. Радови на конгресима симпозијумима и семинарима	
1.3.1. Међународни симпозијуми конгреси и семинари	
1. Копачичка школа природног права, Копачички, 2002. г.	2
2. Држава, црква и грађанско друштво, Београд, 2002.г.	2
1.3.2. Домаћи конгреси симпозијуми и семинари	
1. Србија 1804-2004 године, 200 година модерне државности, Косовска Митровица, 2004.г.	1
1.5. Рецензије	
1.5.1. Радови који се налазе у међународним базама података	
1. Проф. Др Драган Пантић: "Општа правна историја, цивилизације, државе, правни системи и кодификације" (Рецензенти: проф. др Новица Војиновић; проф. др Саво Марковић), Београд, 2003.	2
2. Проф. Др Љиљана Јокић: "Државноправна историја Црне Горе", (Рецензенти: проф. др Драган Пантић; проф. др Подгорица, 2002. г.	2
3. Др Срђан Ђорђевић: "Устав Србије", (Рецензенти: академик Рајко Кузмановић; проф. др Саво Марковић)	2
4. Велимир Булатовић: "Вадемекум"-Лексикон из Историје, (Рецензент: проф. др Саво Марковић), Врањска Бања, 2004. г.	1
Укупно за научноистраживачку дјелатност	23,5

3. ПЕДАГОШКА ДЈЕЛАТНОСТ

3.1. Универзитетски уџбеник који се користи у иностранству	5
3.1.1. Универзитетски уџбеник који се користи код нас	5
3.3.1. Гостујући професор на иностраним универзитетима (Интернационални универзитет у Новом пазару, Депарتمان у Нишу и Панчеву)	6
3.3.2. Професор на домаћем факултету (Правни факултет универзитета "Медитеран")	3
3.5. Квалитет педагошког рада...	4
Укупно за педагошку дјелатност	23

4.3. Стручни чланак	
1. Др. Саво Марковић: "Територијална организација локалне самоуправе у Црној Гори", Локална самоуправа бр. 7-8/2001, Ниш, 2001.г., стр.98-100.	1
1. Проф. др Саво Марковић: "СТИЦАЊЕ НЕЗАВИСНОСТИ И МЕЂУНАРОДНО ПРИЗНАЊЕ ЦРНЕ ГОРЕ НА БЕРЛИНСКОМ КОНГРЕСУ", Зборник радова ПФ у	1

Приштини, бр. 2/2001.г., стр.249-261.	
Укупно за стручну дјелатност	2

ЗБИРНО: РАДОВИ И БОДОВИ

ДЈЕЛАТНОСТ	Број радова		Број бодова	
	Послије избора	Укупно	Послије избора	Укупно
1. НАУЧНО - ИСТРАЖИВАЧКА	10	10	23,5	23,5
2. ПЕДАГОШКА	5	5	23	23
3. СТРУЧНА	2	2	2	2
	17	17	48,5	48,5

Вршећи верификацију бодовања сопствених радова које је обавио проф. др Саво Марковић, сматрам да је нужно извршити ове исправке:

Рад под ред. бр.3.1.1., треба брисати, јер јер је исти вреднован по критеријуму из ред. броја 3.1. Рад под ред. Бр. 4.3.1., треба брисати јер није релевантан за овај избор.

ВЕРИФИКАЦИЈА БОДОВАЊА

	Број радова		Број бодова	
	Укупно	У посл. изборном периоду	Укупно	У посл. изборном периоду
1. Научно-истраживачка дјелатност	10		23,5	23,5
2. Умјетничка дјелатност	/		/	
3. Педагошка дјелатност	4		18	18
4. Стручна дјелатност	1		1	1
Укупно	15		42,5	42,5

Од избора у звање ванредног професора кандидат је објавио ове радове:

Књиге:

Уџбеник

Најобимније дело кандидата је уџбеник *Општа историја права I*, Стари и средњи век, (Београд, 2006, стр. 399). У уџбенику је приказано неколико типичних робовласничких држава у старом веку и неколико у средњем веку. Књига садржи пет делова, са одговарајућим поглављима: Увод, стр.5-41; Првобитна заједница, стр. 45-63; Стари век, стр. 69-211; Средњи век, стр. 217-389; Списак извора и литературе, стр. 391-395.

У уводном делу дата су нека општа одређења дисциплине као и њене особености у односу на друге друштвене и правне дисциплине. Аутор такође излаже историјски приказ развоја Опште историје државе.

У одељку о првобитној заједници аутор разматра појам и изворе првобитне заједнице; њену периодизацију; брак, породицу и сродство; својинске односе; развој идеје власти; правила понашања и развој религијске свести.

У делу о старом веку приказане су типичне оријенталне деспотије и античке државе. Аутор је у поглављу о особеностима оријенталних деспотија опширно изло-

жио друштвенополитички развој и економско уређење са посебним освртом на развој права, у Вавилону, према Хамурабијевом закону, и Египту према законима који су примењивани у различитим периодима египатске државе.

У поглављу о античким државама, Спарта је приказана као тип аристократске републике, а Атина као тип државе са значајним обележјима демократског уређења. Осврт на спартанско право је лапидаран, због недостатка изворних података, док је атинско право детаљно обрађено, на основу непосредних, а нарочито посредних извора, који садрже податке о реформама за одређене развојне периоде атинске државе.

У посебном поглављу дат је осврт на постанак и основне карактеристике хеленистичких држава.

У другом делу, који се односи на средњи век, аутор је такође приказао неколико типичних средњовековних држава у којима су се феудални друштвено-економски односи и право развијали под утицајем различитих фактора: Византија, Франачка држава, Арабљански калифат и Енглеска.

У приказивању особености византијског феудализма, аутор се приклања владајућем мишљењу о развоју феудалног друштвено-економског уређења на превазиђеним робовласничким односима, али уз значајно присуство тих односа у свим сегментима друштва, посебно у праву. Он наглашава да се византијско законодавство развијало кроз владавину три династије: Исавријске, Македонске и династије Палеолога. У кратким цртама аутор је навео садржину тих закона, са посебним нагласком на промене које су настале са процесом феудализације. И одступања од класичног римског права.

Одговарајући простор посвећен је франачкој држави, која ће потрајати неколико векова, и на чијој ће се територији њеним распадом оформити значајније европске државе и у којима ће се од 10. века развијати класични феудални односи са многим особеностима у развоју сваке појединачне државе. Аутор је у духу стандардног приступа тумачењу франачке државе настојао да објасни корене феудалних друштвено-економских односа у каснијем развоју европских држава. Посебна пажња је посвећена особеностима у развоју франачког права. Правни партикуларизам, као битно обележје франачког права, испољавао се у постојању више правних система чији су извори права различити. Германска племена у саставу франачке државе имала су своје законе који су настали записивањем обичајног права (Салијски закон, Рипуарски и др.), а заједнички назив за такве законе био је *leges barbarorum*. За галоримско становништво важили су закони познати као *leges romana barbarorum*, а у римским градовима примењивало се класично римско право уз постепено увођење канонског права.

Трећи тип феудалне државе коју аутор назива "Калифско царство" имао је особен развој захваљујући, између осталог, и исламу. Аутор указује да је за друштвене односе битна подела на муслиманско и немуслиманско становништво и да феудално племство није имало иста обележја као у европским државама, односно, да је покорено хришћанско становништво добијало статус робова или кметова. Аутор је указао и на разлике у положају врховних органа власти као и карактеру локалне управе. У овом поглављу приказан је настаanak шеријатског права, основне карактеристике по грамама права, као и разлике у односу на европско право.

Аутор је следио приступ већине правних историчара који су у уџбеницима овим редоследом писали о најзначајнијим феудалним државама што су се или аутох-

тоно развијале или су биле под утицајем римске традиције.

Последње поглавље о средњовековној држави односило се на Енглеску која такође представља тип феудалне државе са особеним друштвено-економским и политичким уређењем и аутохтоним настанком и развојем права, које се разликује од континенталног правног система.

У излагању битних обележја друштвених односа и државног уређења, аутор се ослања на постојеће оцене, али је детаљније објаснио разлике које постоје у положају свих друштвених слојева; на пример, разлике у положају световног племства у односу на друге европске државе у којима преовлађује систем хијерархијских лествица, као и разлике које постоје у положају црквеног племства с обзиром на постојање Агликанске и Католичке цркве. Указано је на постојање бројног слободног сеоског становништва, који нису били власници земље већ закупци, а закуп је могао бити доживотан, наследан и са ограниченим трајањем. Положај кметова зависио је од њихове припадности врсти феудалног поседа, тј. да ли су се кметови налазили на краљевским или другим феудалним поседима. Иначе су, закључује аутор, све категорије кметова имале повољнији статус у односу на кметове у другим европским државама. Статус градског становништва једно време је зависио од категорије града, тј. да ли су стварани на краљевским поседима или ван тих поседа.

Организацију државне власти у Енглеској аутор повезује са особеностима феудалних друштвено-економских односа. Посебна пажња је посвећена улози и значају Парламента у систему власти у Енглеској који ће бити заматак буржоаског парламента и парламентарног система у Европи. Аутор је укратко приказао настанак и садржину енглеског права као особеног правног система у коме није дошло до формалне рецепције римског права. Такође је указао на разлике у садржини материјалног и процесног права у односу на континентални правни систем.

Последње поглавље посвећено је изворима и литератури (око 170 библиографских јединица), која углавном представља шири преглед наслова о низу питања и проблема из политичке и правне историје, пре него о непосредно коришћеној литератури за овај уџбеник.

Уџбеник проф. Сава Марковића представља по обиму и садржини најпотпуније дело у његовој досадашњој универзитетској каријери. Писати уџбеник из Опште историје државе и права, односно, из Опште правне историје, је мукотрпан и одговоран задатак који је аутор углавном успешно обавио и уџбеник не одступа од постојећих стандарда универзитетских уџбеника из Опште правне историје. Међутим, аутору уџбеника се могу ставити и одговарајуће примедбе које се пре свега односе на број страница – јер, ако прва књига износи око 400 страна, друга ће износити бар још толико, што би уџбеник учинило презахтевним и нерационалним за студенте (по Болоњској декларацији предвиђен је број страна које уџбеник може да садржи и он износи од 300-400 страна). Друга примедба у вези са обимом, односи се на екстензивни начин писања, што је посебно приметно у историјском делу који се налази као увод или део испред сваког поглавља, а који студентима не помаже да разумеју многе институте у државно-правној историји поменутих држава.

Ове и друге недостатке које нисмо навели, аутор може успешно да отклони у другом издању, али оне не умањују позитивну оцену коју смо дали о уџбенику.

Монографија. *Тестамент у старовековном праву* (Београд, 2004, стр. 146). Аутор приказује развој те-

стамента у најзначајнијим државама старог века. Монографија садржи Увод и пет поглавља. У првом поглављу је одређен појам тестамент; у другом трагови тестамент у законодавству источних деспотија са посебним освртом на Хамурабијево и египатско законодавство, као и тестамент код старих Јевреја; у трећем поглављу је приказан тестамент код старих Грка и издвојена су два питања: а) развој слободе завештања код старих Грка; б) облици изражавања последње воље у грчком праву; четврто поглавље, најобимније, посвећено је тестаменту у римском праву и садржи неколико мањих целина; пето поглавље односи се на тестамент у византијском праву и ту су обрађена два питања: а) однос римског и византијског права; б) тестамент у византијском праву.

У закључку који следи аутор истиче да је идеја завештања имала различит развојни пут, у зависности од друштвено-економских односа. У источним деспотијама, с обзиром на затворену кућну привреду и прописе обичајног и законског права, слобода располагања имовином или није постојала, или је била ограничена, па су постојале неке форме помоћу којих је оставилац могао да у извесној мери ограничи законски ред наслеђивања.

Аутор наводи да грчко право није познавало класичну уставу тестамент, али да су стари Грци слободу завештања изражавали најчешће путем неколико облика алтернативног сингуларног испољавања слободе завештања: усвојењем и поклоном за случај смрти, као и легатским тестаментом. Међутим, овакво постављени наследници нису били универзални, него сингуларни.

Тестамент у римском праву се појавио веома рано и тестаментално наслеђивање је имало предност над законским наследницима. Оставилац је путем тестамент штитио своју децу именујући их за законске наследнике, уместо најближих агнатских сродника. Римско право познавало је више форми тестамент, а неке форме тестамент су преузете у континенталном правном систему.

На крају монографије наведени су коришћени извори и литература.

У монографији је дат пресек развоја идеје слободе завештања са констатацијом да је класични тестамент постојао само у римском праву. Аутор је овим приказом објединио истраживања других аутора о овом питању, што представља допринос изучавању тестаменталног наслеђивања као института наследног права.

Чланци:

Професор Саво Марковић објавио је неколико чланака: један из опште правне историје и три из историје Црне Горе. Рад из прве групе насловљен је "Развој идеје слободе завештања у Хамурабијевом законик", (Јубиларни зборник радова Правног факултета у Приштини, Косовска Митровица, 2006, стр. 170-179). Аутор је анализом одредаба Хамурабијевог законика дошао до закључка да у Вавилону према Хамурабијевом законик није постојало тестаментално наслеђивање с обзиром на ограничења законских наследника да располажу имовином. Своја запажања о овом проблему већ су изнела у монографији коју смо раније приказали.

Из историје Црне Горе два чланка су објављена 2001. и један 2002. године. "Територијална организација локалне самоуправе у црној Гори" (Локална самоуправа, Ниш, бр.7-8/2001, стр. 98-100), представља стручно мишљење аутора поводом закона о реформи локалне самоуправе у Црној Гори. Он сматра да се у овом закону мора имати у виду историјска димензија с обзиром да је Црна Гора била подељена на три дела: приморски, средишњи и северни део у којима су влада-

ли различити правни системи који су утицали на различите облике локалне самоуправе. Аутор закључује да су све територијалне организације локалне самоуправе у Црној Гори такорећи до данас имале за основу племенску поделу Црне Горе и предлаже да се о томе води рачуна приликом нове територијалне организације у Црној Гори.

Други чланак, "Стицање независности и међународно признање Црне Горе на Берлинском конгресу", (Зборник радова Правног факултета у Приштини, Врање, бр. 2001, стр. 249-261), приказује два међународна уговора који су одредили положај Црне Горе: Санстефански уговор и Берлински конгрес. Детаљно је изложен став великих сила према одредбама једног и другог уговора у контексту њихових интереса, а такав став су имале и у погледу положаја Црне Горе и њеног територијалног проширења. Аутор је критиковао понашање Русије због занемаривања интереса Црне Горе приликом одређивања њених граница Санстефанским уговором. Он је Берлински конгрес означио као ревизију Санстефанског уговора којим су биле незадовољне потписнице уговора. Овај рад је информативан, писан на основу литературе а без архивске грађе, и представља пригодан чланак за шири круг читалаца.

Трећи чланак, "Утицај цркве на развој идеје слободе завјештања у црногорском обичајном праву", (*Правни живот*, бр.12/2002, стр. 923-929), расправља у општим цртама, а на основу неколико приватних исправа почев од 15. века, о последњој вољи оставиоца који завештава целу или део имовине цркви. Имовина се цркви најчешће остављала тестаментом, када оставилац није имао наследнике. У овом раду недостају подаци о томе да ли су приватне исправе о тестаменталном наслеђивању у корист цркве већ објављене, или их аутор приказује по први пут, користећи своје истраживање. Ову примедбу наводимо због тога што би вредност овог рада била знатно већа ако је рад написан на основу властитог истраживања.

Аутор је написао и неколико рецензија.

Проф. Саво Марковић је учествовао на неколико домаћих и међународних научних скупова. Поседује вишегодишње искуство наставника на матичним правним факултетима (Приштина и Подгорица) и центрима поменутих факултета на којима изводи хонорарну наставу и обавља испите.

МИШЉЕЊЕ

На основу раније објављених, као и овде приказаних радова, може се приметити да су радови кандидата Др Сава Марковића из Опште, Националне историје државе и права Црне Горе претежно из домена наследног права и то из области тестаменталног наслеђивања.

С обзиром на научни потенцијал кандидата верујемо да ће се у даљем научном раду његов круг интересовања проширити и на друге теме из опште и националне правне историје.

Оцену радова кандидата Сава Марковића углавном смо дали приликом приказивања појединих радова, а укупна оцена његових радова је позитивна имајући у виду законске услове и критеријуме који се примењују на Правном факултету Универзитета "Медитеран" у Подгорици.

На основу претходно изнетог, мишљења смо да ванредни професор Саво Марковић испуњава педагошке, стручне и научно-истраживачке услове за звање за које је конкурисао и стога предлажемо Наставно-на-

учном већу да га изабере за редовног професора за предмет Историја права.

У Београду
26. 03. 2008.

Др Љубица Кандић, с.р.
Ред. Проф. Правног факултета
Универзитета у Београду

UNIVERZITETU "MEDITERAN"

PODGORICA
Vaka Đurovića bb

Izveštaj recenzenta

Odlukom Senata Univerziteta „Mediterran“, broj: R - 36 – 08, od 15. 01. 2008. godine, određen sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izveštaja za izbor dr Sava Markovića u akademsko zvanje redovnog profesora za predmet *Istorija prava*. U tom svojstvu podnosim sljedeći

izveštaj recenzenta

I Ocjena uslova

a) Naučnoistraživački rad

Kandidat dr Savo Marković u zvanju vanrednog profesora, za predmet *Istorija prava*, u prethodnom periodu, iskazao se kroz raznovrsnu aktivnost predviđenu Uputstvima za primjenu mjerila za izbor u akademska i naučna zvanja. Posebno apostrofiramo rezultate ostvarene na polju naučnoistraživačkog rada. Po tom osnovu osvojio je 23,5 bodova. U tretiranom periodu objavio je posebna izdanja 1. Testament u starovjekovnom pravu, Beograd, 2004; 2. Opšta istorija prava I (stari i srednji vijek), Beograd, 2006. i 3. Opšta istorija prava (novi vijek i savremeno doba), pripremljen za štampu - kod istog izvađača. U istom periodu objavio je više zapaženih stručnih i naučnih priloga u periodici u Crnoj Gori i na prostorima prethodne Jugoslavije. Samo radi primjera navodimo: 1. Uticaj crkve na razvoj ideje slobode zaveštanja u crnogorskom običajnom pravu, *Pravni život*, Beograd br. 12/2002. 2. Razvoj ideje slobode zaveštanja u Hamurabijevom zakoniku, *Zbornik radova - K. Mitrovića*, 2006., itd. Aktivan je učesnik na naučnim skupovima, simpozijumima i kongresima. Opet radi primjera navodimo sljedeće radove: 1. Država, crkva i građansko društvo, Beograd, 2002; 2. Srbija 1804-2004., K. Mitrovića, 2004. U svim navedenim radovima kandidat je potvrdio visoki rejting u struci i na najbolji način opravdao svoju kandidaturu za više zvanje a to je redovni profesor za predmet - *Istorija prava*.

Izbor u navedeno zvanje biće još jedna potvrda uvažavanja naučnog rada koji je ostvario u prethodnom periodu. Uostalom angažovan je za recenzenta naučnih radova iz oblasti istorije prava čiji su autori - prof. dr Dragan Pančić, prof. dr Ljiljana Jokić, prof. dr Srđan Đorđević i Velimir Bulatović.

U tabeli pregleda radova i bodova data je bibliografija kandidata i njena evaluacija, kao i evaluacija ostalih aktivnosti mjerodavnih za izbor u zvanje *redovnog profesora*.

b) Stručno-pedagoški rad

Kandidat dr Savo Marković, u dosadašnjem zvanju vanrednog profesora ispoljio je veliku aktivnost i u oblasti

stručno-pedagoškog rada. Napisao je dva univerzitetska udbenika od kojih se jedan koristi kod nas u Crnoj Gori a drugi na području prethodne Jugoslavije. Pored redovne nastave na matičnom Pravnom fakultetu Univerziteta Mediteran u Podgorici, angažovan je bio na univerzitetima u Beogradu i Novom Pazaru, u svojstvu gostujućeg profesora. Zapaženi su i njegovi stručni radovi: Teritorijalna organizacija lokalne samouprave u Crnoj Gori, zatim Sticanje nezavisnosti i međunarodno priznanje Crne Gore na Berlinskom kongresu i dr.

Omiljen je kao predavač kod svojih studenata i uvažavan od svojih kolega po struci na svom fakultetu ili na drugim gdje je predavao po pozivu. Od značaja je apsotrofirati da je stručno i pedagoški radio sa asistentima uvodeći ih postupno u tajne naučnoistraživačkog i stručno-pedagoškog rada. Pružao im je direktnu podršku, podsticao i pomagao njihovo stručno usavršavanje, o čemu svedoči činjenica da je jedan njegov asistent izabran za docenta Nacionalne istorije prava na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Tako je direktno pomagao stasavanje naučnog podmlatka na Univerzitetima na kojima je radio i uopšte u Crnoj Gori.

c) Vannastavne aktivnosti

Kandidat dr Savo Marković je angažovan i u tzv. vannastavnim aktivnostima koje su neophodne za nastavnike njegove struke i nauke. Gost je raznih javnih tribina na kojima se promovisu ostvarenja iz oblasti širih društvenih nauka. Angažovan je i u raznim društvenim aktivnostima kao dobar poznavalac društvenih tokova državnog i šireg značaja. Uotalom bio je poslanik Republičkog i Saveznog parlamenta i savezni ministar pravde. Na taj način oplemenjavao je i tu vrstu društvenog rada i doprinosio afirmaciji nastavnika i profesora, što je, takođe, vrlo bitno u sagledavanju njegovog daljeg razvijanja kao sve više uvavavanog univerzitetskog nastavnika.

II Verifikacija bodova

Vršeći verifikaciju bodovanja sopstvenih radova koje je obavio prof. dr Savo Marković, smatram da je potrebno izvršiti sledeće ispravke: Rad pod red. br. 3.1. treba vrednovati sa 9 bodova, a rad pod red. br. 3.1.1. sa 5 bodova; Kriterijum pod red. br. 3.3.1. treba vrednovati sa 7 bodova; Kriterijum pod red. br. 3.3.2. treba brisati jer nije predviđen Mjerilima za izbor u akademska zvanja; Kriterijum pod red. br. 3.5. treba vrednovati sa 5 bodova; Radove pod red. br. 4.3. (1 i 2) treba vrednovati sa po 0,5 bodova.

VERIFIKACIJA BODOVANJA – ZBIRNO: RADOVI I BODOVI

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKA	10	10	23,5	23,5
3. PEDAGOŠKA	4	4	26	26
4. STRUČNA	2	2	1	1
UKUPNO:	16	16	50,5	50,5

II Mišljenje za izbor u zvanje redovnog profesora

Detaljnim uvidom u dokumentaciju dr Sava Markovića, dosadašnjeg vanrednog profesora, koja mi je stavljena na uvid dopisom Univerziteta Mediteran iz Podgorice br. R-36-08 od 15.01.2008. i Uputstava za primjenu Mjerila za iz-

bor u akademska zvanja - kandidat je prikupio ukupno 50,5 bodova, što je mnogo više do predviđenog minimuma za izbor u nastavno-naučno zvanje - redovni profesor. To je sigurna potvrda opšteg ustiska da je u pitanju kandidat koji je, objektivno, u naponu stvaralačkog zamaha. Evidentno je da njegovo stvaralaštvo ima uzlaznu liniju i da se mogu očekivati novi rezultati i u narednom periodu - po svim relevantnim sektortima. Sve ga to preporučuje u zvanje redovnog profesora, što sa zadovoljstvom konstatujemo.

Podgorica, 8.04. 2008.

Akademik prof. dr Zoran Lakić, s. r.

Одлуком Сената Универзитета „Медитеран“, број: Р – 36 -08, од 15. 01. 2008. године, именован сам за члана комисије за разматрање конкурсног материјала и писање извјештаја о избору кандидата проф. др Сава Марковића у академско звање **редовног професора** за предмет: **Историја права**, па сагласно томе, подноси овaj:

ИЗВЕШТАЈ

1. ОЦЕНА УСЛОВА

СТЕПЕН ОБРАЗОВАЊА

На расписани конкурс, објављен у дневном листу "Република", дана 10. XI 2007.г., пријавио се кандидат, проф. др Саво Марковић. Из биографије проф. др Сава Марковића видим да именовани поседује широко образовање из области правних наука, Историје права пре свега. Студије права завршио је на Правном факултету, Универзитета у Подгорици. Магистрирао је на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу на тези: "Правитељствујушчи сенат црногорски и брдски", а на Правном факултету Универзитета у Београду одбрао је докторску дисертацију под насловом: "Развитак тестаменталног наслеђивања у црногорском обичајном праву".

Из биографије даље закључујем да је именовани дана 1. III 1996. године, заснова стални радни однос са Правним факултетом у Приштини у звању доцента за предмет Општа правна историја, мада је са предавањима и испитима на истом Факултету започео 1. XI 1995. године. У звање доцента на истом Факултету изабран је Одлуком о избору бр. 01-176 од 28. IX 1995. године, коју је донело Изборно веће Правног факултета у Приштини, а исту је потврдило Научно-наставно веће Универзитета у Приштини Одлуком бр. 2-270 од 13. XI 1995. године. На истом факултету биран је у звање ванредног професора за предмет Општа правна историја, одлуком Декана бр. 133/2000. г., од 20. V 2000. г.

Кандидат је биран за Министра правде Савезне Републике Југославије и ту функцију је вршио од јула мјесеца 2001. године до марта 2003. године. Од октобра 2002. године ангажован је на Факултету за пословно право у Београду у звању ванредног професора на предмету Историја права у једнотрећинском радном односу. Стални радни однос у својству посланика са Скупштином државне заједнице Србија и Црна Гора кандидат је засновао у марту 2003. године, који му истиче 3. јуна 2006. г.

Биографија кандидата, даље сведочи да је исти за посланика Скупштина Републике Црне Горе биран у пет мандата, а Скупштине СРЈ и СЦГ у два мандата.

Већ две године кандидат је гостујући професор на Интернационалном универзитету у Новом Пазару (Департмани у Панчеву и Нишу) за предмет Општа правна историја.

И коначно из биографије се види да је кандидат тренутно радно ангажован на Правном факултету универзитета "Медитеран" у Подгорици у својству ванредног професора за предмет Историја права (Општа и Национална). На истом факултету именован је за Продекан за наставу и међународну сарадњу.

НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИ РАД

Научноистраживачки рад кандидата (после избора у звање ванредног професора) је прилично интезиван и фокусиран је пре свега на област опште историје права и донекле историјског аспекта локалне управе и политичке историје Црне Горе. Публиковани радови кандидата учвршћују ме у уверењу да проф. др Саво Марковић поседује научне, педагошке и стручне референце, које га препоручују за избор у научно звање редовног професора на предмету за који је конкурисао.

Научноистраживачки рад кандидата одише, квалитетом, акрибијом и ктаетивношћу, о чему свједочи већи број објављених радова у угледним домаћим и иностраним часописима. Његов опус краси релевантна научна методологија, логичан ток мисли, концизно изражена идеја и порука, као и њихова верификација у коректно изведеним закључцима.

Кандидат је после избора у претходно звање публиковао једну монографију, један уџбеник и неколико стручних радова. Тежиште његовог научноистраживачког рада и интересовања је општа историја права као цивилизацијски феномен, историјски развој тестаменталног наслеђивања, те национална историја права (историјски развој локалне управе и њена територијална организација у Црној Гори), као и неки сегменти националне политичке историје (Први српски устанак, Мојковачка битка и сл.).

У табели прегледа радова и бодова дат је списак радова и њихова евалуација, као и евалуација осталих активности релевантних за избор у звање *редовног професора*

Из поднијете документације проистиче да се на конкурс за избор у звање редовног професора за предмет **Историја права**, пријавио једино кандидат проф. др Саво Марковић.

Сагласно акту Универзитета "Медитеран" из Подгорице "Мјерила за избор у академска и научна звања", утврдио сам да је кандидат доставио биографију и класификовану библиографију на прописани начин, као и да је биран у звање ванредног професора за предмет Општа историја државе и права (Одлука Правног факултета, Универзитета у Приштини, бр. 133/2000 од 20. 05. 2000. год.

Вршећи верификацију бодовања сопствених радова које је обавио проф. др Саво Марковић, сматрам да је нужно извршити ове исправке:

Рад под ред. бр.3.1.1., треба брисати, јер је исти вреднован по критеријуму из ред. броја 3.1. Рад под ред. Бр. 4.3.1., треба брисати јер није релевантан за овај избор.

ВЕРИФИКАЦИЈА БОДОВАЊА

ДЈЕЛАТНОСТ	Број радова		Број бодова	
	Послије избора	Укупно	Послије избора	Укупно
1. НАУЧНО - ИСТРАЖИВАЧКА	10		23,5	23, 5
2. УМЈЕТНИЧКА	/		/	/
3. ПЕДАГОШКА	4		18	18
4. СТРУЧНА	1		1	1
УКУПНО	15		42,5	42,5

Међу презентираним радовима кандидата проф. др Сава Марковића, својим значајем одскачу: "Општа историја права I (Стари и Нови век)", Глосаријум, Београд, 2006. г. и "Тестамент у старовјековном праву", Глосаријум, Београд, 2004. г. . Прва од побројаних књига кандидата користи се као универзитетски уџбеник и зато побуђује највише пажње. Књига је формата "Б-5" и садржи 389 стр. плус попис извора и литературе и садржај, писаних уобичајеним проредом. Књига је подељена на увод и три дела и садржи историју држава и права најзначајнијих старовековних (осим Рима) и средњовековних цивилизација. На крају књиге дат је преглед извора и литературе. Структура и садржина књиге је уобичајена за ове просторе, с тим што кандидат уноси извесне иновације, пре свега судски систем сваке приказане државе разматра у оквиру поглаваља о државној структури дотичне државе. Даље, уместо уобичајеног назива судовање и судски поступак кандидат користи назив процесно право, сасвим умесно и научно оправдано. Иновације су видљиве и када говори о формалним изворима клинописног права и шеријатског права, где дотиче, за уџбенике неуобичајену тему – доктринарна достигнућа шеријата. Иновације су видљиве и код расправе о грчком полису и дOMETИМА, вредностима и лимитима атинске демократије. Поједине теме кандидат знатно опширније расправља од истих у другим уџбеницима (Хамурабијев законик, атинско право, византијско право, франачко право, шеријатско право и сл.). Све у свему ради се о прилично вредној књизи, која испуњава све стандарде универзитетског уџбеника како у сазнајном тако и у дидактичком смислу. Књига је писана јасним и разумљивим језиком, леп стил, јасна, прецизна и логички зокружена реченица су додатне вредности ове књиге. Међутим она има и својих лоших страна. Пре свега доста је опширна, нарочито део који говори о истријском развоју, изворима и периодизацији појединих држава. Поред ефектних дигресија, има и непотребног пртеривања и детаљисања. Поједине констатације се појављују на више места, што је непотребно. Тако да у том смислу треба дотерати наредно издање уџбеника. Иначе, она испуњава стандарде универзитетског уџбеника и ја је у том смеру најтоплије препоручујем. Најзад, књига има доста граматичких и језичких грешака, које такође треба отклонити.

Монографија "Тестамент у старовјековном праву" је формата "А – 5", писана је на 137 стр. плус попис извора и литературе, скраћенице и садржај, писане уобичајеним проредом. Књига је сегментирана на увод и пет глава. Књига расправља: појам тестаментa, тестамент у Источњачким деспотијама, тестамент код

Старих Грка, тестамент у римском праву, тестамент у византијском праву, после чега следи закључак. Монографија у погледу стила, језика и реченичке структуре блиска је напред приказаној књизи. Монографија расправља у основи познате чињенице везане за њен наслов, али представља успешну синтезу тог феномена и чини га доступним на једном месту. То представља њену главну вредност, на основу којих испуњава мерила која се траже за монографију. Из приказа извора и литературе закључујемо да је кандидат користио позамашну литературу, али би број обрађених извора могао бити знатно већи. Ову констатацију треба тумачити као главни приговор овој монографији.

Прегледао сам и друге радове које нам је кандидат доставио, али су они мањи и по обиму и значају и нису од битнијег утицаја за наш суд о кандидату и његовим биографско – библиографским подацима.

Прегледани радови, упечатљиво свједоче да кандидат проф. др Саво Марковић у цјелости испуњава услове прописане за избор у звање **редовног професора** (чл. 13. Мјерила за избор у академска звања Универзитета "Медитеран"-Подгорица).

Истичем да кандидат има богато педагошко искуство (предавао је на више факултета) које гарантује квалитет педагошког рада кандидата о чему сам лично упознат и сам се уверио у то. Тако да кандидат испуњава и овај критеријум за избор у предложено звање.

Сагласно напријед изложеним чињеницама, констатујем да кандидат проф. др Саво Марковић испуњава све тражене услове за избор у звање **редовног професора** (чл. 13 Мјерила) за предмет **Историја права**.

Зато најтоплије предлажем Сенату да га изабере у звање редовног професора.

У Београду,
9. IV 2008.

Др Обрад Станојевић, с. р.
редовни професор Правног факултета
Универзитета у Београду у пензији

S A D R Ź A J

1. Odluka o izboru doc. dr Gracijele Čulić u akademsko zvanje vanrednog profesora za predmet Italijanski jezik.....	3
2. Odluka o izboru dr Aleksandra Kovačevića u akademsko zvanje docenta za predmet Građansko i stvarno pravo.....	3
3. Odluka o izboru doc. dr Mladena Vukčevića u akademsko zvanje docenta za predmet Ustavno pravo	4
4. Izbor u akademsko zvanje redovnog profesora prof. dr Sava Markovića	4
4.1. Izvještaj recezenta prof. dr Ljubice Kandić o izboru u akademsko zvanje	4
4.2. Izvještaj recezenta prof. dr Zorana Lakića o izboru u akademsko zvanje.....	8
4.3. Izvještaj recezenta prof. dr Obrada Stanojevića o izboru u akademsko zvanje	9